

2 decembrie 2016

Dj8 nr. 480

AVIZ

la proiectul de lege privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova

(nr.402 din 19.10.2016)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, și ale Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și expune următoarele.

I. Evaluarea generală a proiectului de lege:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fiind aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1155 din 18.10.2016, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit notei informative, proiectul de lege este elaborat în scopul realizării măsurilor prevăzute în Titlul III: Justiție, Libertate și Securitate, art.13 „Protecția datelor personale” al Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.808 din 07 octombrie 2014. Prin proiect se instituie cadrul legal privind organizarea și funcționarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal care are drept scop apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice, a dreptului la viață intimă, familială și privată în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal.

3. Atenționăm asupra faptului că, conform art.20 din Legea nr.780/2001 și articolelor 4 și 13 din Legea nr.235-XVI din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, nota informativă a proiectului de act legislativ trebuie să conțină analiză impactului de reglementare, deoarece potrivit art.33 din proiect, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal urmează să presteze servicii contra plată.

II. Observații asupra textului proiectului de lege:

1. Cu referire la categoria actului legislativ propus, atenționăm că acesta nu poate face parte din categoria legilor ordinare, ci se încadrează în categoria legilor organice stabilite la art.72 alin.(3) lit.r), art.74 alin.(4) din Constituție și art.9 din Legea nr.780/2001. Aceasta reiese și din norma art.13 alin.(1) din proiect, care prevede expres că, funcția de director al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, este o funcție de demnitate publică, deoarece numirea acestuia se face de către Parlament la propunerea Biroului permanent al Parlamentului, și se adoptă cu voturile a cel puțin două treimi din voturile majorității deputaților aleși.

2. **La Art.1 din proiect**, atenționăm că, art.28 alin.(1) lit.a) din Legea nr.780/2001 prevede că, dispozițiile generale ale actului legislativ sunt prevederile care determină obiectul, **scopul** și sfera lui de aplicare, însă în proiectul supus avizării scopul acestuia lipsește. Astfel, sugerăm ca acesta să se includă în proiect ca fiind o cerință esențială la elaborarea actului legislativ.

3. **La Art.2 din proiect**, la alin.(5), cu referire la norma: „Sediul permanent al Centrului se află în municipiul Chișinău. În funcție de necesități, acesta își poate deschide reprezentanțe în teritoriu.”, atenționăm că, atribuirea dreptului Centrului de a deschide reprezentanțe în teritoriu, va fi o normă discreționară în raport cu alte autorități publice, deoarece autorul proiectului de act legislativ nu justifică în nota informativă necesitatea deschiderii reprezentanțelor în teritoriu. Astfel, pentru a nu crea un confuz în aplicarea legii, sugerăm argumentarea necesității creării reprezentanțelor teritoriale.

4. La Art.3:

- **alin.(1)**, în scopul utilizării unei terminologii constante și uniforme în conținutul actelor legislative, recomandăm substituirea textului „În activitatea sa, Centrul se conduce de: Constituția Republicii Moldova, Convenția pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal,”, cu textul „Cadrul juridic al activității Centrului îl constituie Constituția Republicii Moldova, prezenta lege, alte acte normative, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.”

- **la alin.(2)**, cu scop de rigoare redacțională, propunem ca principiile de activitate ale Centrului să fie înserate într-un articol separat cu includerea principiului independenței. (A se vedea art.2 și art.4 din proiect).

5. **La Art.6 alin.(2)**, în ceea ce privește solicitarea de către Centru de la organele de drept a asigurării pazei și integrității fizice a personalului Centrului, considerăm că prevederea aceasta are un caracter disproportionat în raport cu alte instituții care au nemijlocit tangență cu prelucrarea datelor cu caracter personal. Totodată, atenționăm

că, aplicarea măsurilor de protecție a persoanei, intervine în cadrul unor măsuri procesuale. Prin urmare, sugerăm excluderea acestei norme din proiect.

6. La Art.7 din proiect, considerăm că norma respectivă, urmează să fie înserată în Capitolul II, deoarece acesta ține de modul de organizare și funcționare a Centrului;

- **la alin.(3),** urmează să se excludă cuvântul „gratis” ca fiind de prisos, deoarece potrivit art.9 din Legea privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale nr.173-XIII din 06.07.1994, plata pentru publicarea actelor oficiale nu se încasează. De asemenea, propunem substituirea cuvintelor „web oficială” cu cuvintele „web site-ul oficial”.

7. La Art.8:

- **la alin.(1) lit.b) din proiect,** cu referire la expresia „determină corectitudinea prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele Legii privind protecția datelor cu caracter personal sau legislației care prevede prelucrarea datelor cu caracter personal”, considerăm că aceasta dublează prevederile art.8 alin.(1) lit.a) din proiect, care prevede monitorizarea respectării legislației protecției datelor cu caracter personal. Astfel, întru evitarea confuziilor, sugerăm excluderea normei respective;

- **la alin.(1) lit.c),** nu este prevăzută procedura de stabilire a proporționalității asigurării dreptului de acces la informații în raport cu dreptul la viața intimă, familială și privată;

- **la alin.(2) lit.a),** norma ce ține de acordarea dreptului Centrului de a solicita de la persoane fizice și juridice informații oficiale cu accesibilitate limitată, fără careva restricții în acest sens, contravine art.7 alin.(2) din Legea privind accesul la informație nr.982-XIV din 11.05.2000 care prevede că, accesul la informațiile oficiale poate fi îngădit în cazul în care informațiile sunt atribuite la: secret de stat, reglementate prin lege organică, a căror divulgare neautorizată sau pierdere poate aduce atingere intereselor și/sau securității Republicii Moldova, informațiilor confidențiale din domeniul afacerilor, prezentate instituțiilor publice cu titlu de confidențialitate, reglementate de legislația privind secretul comercial, și care țin de producție, tehnologie, administrare, finanțe, de altă activitate a vieții economice, a căror divulgare (transmitere, scurgere) poate atinge interesele întreprinzătorilor, informațiilor cu caracter personal, a căror divulgare este considerată drept o imixtiune în viața privată a persoanei, protejată de legislația privind protecția datelor cu caracter personal, informațiilor ce țin de activitatea operativă și de urmărire penală a organelor de resort, dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informații ar putea prejudicia urmărirea penală, interveni în desfășurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare corectă și imparțială a cazului său, ori ar pune în pericol viața sau securitatea fizică a oricărei persoane - aspecte reglementate de legislație; informațiilor ce reflectă rezultatele finale sau

intermediare ale unor investigații științifice și tehnice și a căror divulgare privează autorii investigațiilor de prioritatea de publicare sau influențează negativ exercitarea altor drepturi protejate prin lege;

- **la alin.(3)**, în ceea ce privește expresia „în termen de 10 zile, dacă în solicitare nu se prevede alt termen”, atenționăm că, la discreția Centrului, acesta poate stabili spre exemplu un termen mai restrâns pentru prezentarea materialelor și documentelor solicitate cu privire la protecția datelor cu caracter personal decât cel prevăzut în lege, ceea ce ar putea crea neconcordanțe între entități pentru prezentarea informației solicitate. Prin urmare, pentru a nu crea confuz în aplicarea normei, propunem excluderea expresiei „dacă în solicitare nu se prevede alt termen”.

8. La Art.9, în ceea ce privește acordarea dreptului Directorului Centrului de a aproba structura și statul de personal printr-un act intern, atenționăm că aceasta contravine art.11 alin.(2) lit.a) și lit.b) din Legea nr.780/2001 ce stabilește că, Parlamentul adoptă sau modifică structurile organelor sau instituțiilor ce intră în componența sa ori îi sunt subordonate nemijlocit. În această ordine de idei, sugerăm ca structura și statul de personal să fie aprobate prin hotărâre de Parlament.

9. La Art.10 alin.(2), în scop de rigoare redacțională, după cuvântul „Parlamentului” urmează să se introducă cuvintele „Republicii Moldova”. Totodată, atenționăm că în componența Consiliului consultativ nu se regăsește vre-un reprezentant al Guvernului. De asemenea, sugerăm să se indice numărul membrilor Consiliului consultativ, și norme ce ar stabili durata și încetarea mandatului de membru.

10. La art.11 alin.(3), urmează ca după cuvintele „Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar” să se introducă numărul și data actului legislativ „nr.355-XVI din 23.12.2005”, astfel fiind în conformitate cu art.54 alin.(1) din Legea nr.780/2001 care prevede că, după adoptare, actului legislativ i se atribuie un număr, care devine numărul lui oficial și care ulterior este citat împreună cu acesta.

11. La Art.12 din proiect:

- **la alin.(1)**, în scop de rigoare redacțională, propunem ca după cuvintele „persoana care” să se introducă cuvintele „îndeplinește cumulativ următoarele condiții”. De asemenea, propunem completarea alineatului cu următoarea condiție „g) cunoaște limba de stat”;

- **la alin.(2)**, după cuvintele „absolvită de răspundere”, urmează să se includă cuvintele „ori pedeapsă penală”.

12. La Art.13, cu referire la procedura de numire a directorului și directorului adjunct al Centrului, atenționăm că, acesta face parte din categoria funcțiilor de demnitate publică. În acest context, potrivit art.6 alin.(4) și art.7 alin.(1) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16.07.2010 este stabilit că, pentru ocuparea unor funcții de demnitate publică **prin numire se**

organizează concurs în condițiile legii, iar mandatul demnitarului este exercitat pe un termen de 4 ani.

13. La Art.14, propunem ca alineatul (2) să fie expus în următoarea redacție: „Refuzul de a depune jurământul atrage de drept nulitatea numirii în funcție”. Astfel, fiind în conformitate cu art.19 lit.e) din Legea nr.780/2001, care reglementează că, terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia.

14. La Art.16 alin.(2) din proiect: în ceea ce privește revocarea mandatului de director sau director adjunct al Centrului, sugerăm să se includă următoarele prevederi: nedepunerii declarației de avere și intereselor personale și nerespectării regimului juridic al conflictului de interese, astfel fiind în conformitate cu art.3 alin.(1) lit.a) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr.133 din 17.06.2016, art.11 din Legea nr.199/2010 și art.27 alin.(8) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132 din 17.06.2016

15. La Art.17 la alin.(2) lit.j), observăm că în atribuția directorului Centrului se regăsesc norme ce acordă dreptul acestuia să soluționeze chestiuni ce țin de stimularea sau stabilirea sporurilor și adaosurilor la salariu și de acordare a primelor. Este de menționat că, acestea sunt norme speciale, care se regăsesc în prevederile Legii privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici nr.48 din 22.03.2012, iar pentru cei contractuali se aplică prevederile Codului muncii al RM. În această ordine de idei, propunem excluderea normei din proiect. (Obiecția e valabilă și pentru lit.k)).

16. La Art.18 din proiect:

- **la lit.b),** atenționăm că, dreptul conducerii Centrului de a avea acces liber în toate locațiile sau spațiile gestionate de către autoritățile publice sau entitățile private, precum și asistarea la ședințele subdiviziunilor acestora, inclusiv la ședințele organelor colegiale, ar putea fi considerată ca imixtiune în activitatea organelor de stat. Prin urmare, sugerăm autorului să revadă norma respectivă, inclusiv prin prisma Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr.131 din 08.06.2012. Totodată, este de menționat că, potrivit articolelor 125-132 din Codul de procedură penală, doar organele de drept pot avea acces în locațiile gestionate de către autoritățile publice sau entitățile private;

- **la lit.e) și lit.f),** relatăm că norma ce prevede primirea în audiență de către Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului și Prim-ministru atât în cadrul orelor de audiență, cât și în afara lor, ar putea fi considerată ca un abuz de putere din partea directorului Centrului.

Este de menționat că, analizând comparativ Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție și Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în

reglementările acestora nu se regăsesc asemenea drepturi ale persoanelor cu funcție de conducere din cadrul acestor entități, unde funcțiile de conducere ale acestora sunt funcții de demnitate publică, ca și în cazul directorului Centrului, însă aceasta normă se regăsește în Legea cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) nr.52 din 03.04.2014. Prin urmare, sugerăm revizuirea acesteia prin prisma legilor invocate mai sus;

- **la lit.h)**, norma ce se referă la desecretizarea prelucrării datelor cu caracter personal efectuată cu încălcarea Legii privind protecția datelor cu caracter personal, atenționăm că aceasta nu face parte din legea menționată, însă este stabilită în art.18 din Legea cu privire la secretul de stat nr.245-XVI din 27.11.2008. Astfel, sugerăm excluderea acesteia pentru a nu crea un confuz în aplicare.

17. La Art.21:

- **la lit.f)**, norma ce se referă la audierea subiectului de date cu caracter personal, persoanei cu funcții de răspundere de toate nivelurile, persoane fizice, reprezentanții operatorilor, persoanei împuternicite de operator, cu sau fără utilizarea mijloacelor de înregistrare video, foto și audio, atenționăm că, acesta contravine art.115 din Codul de procedură penală, care prevede că, aplicarea înregistrărilor audio sau video la audierea persoanelor se efectuează față de bănuțit, învinuit, inculpat, părți vătămăte și a martorilor. Prin urmare, propunem excluderea acesteia din conținutul articolului. (Obiecție valabilă și pentru art.21 lit.h), art.27 alin.(9) și art.29 alin.(2) din proiect);

- **la lit.i)**, în ceea ce privește exercitarea „controlului de securitate“ a sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal, atenționăm că, potrivit art.25 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011 este prevăzut doar controlul legalității prelucrării datelor cu caracter personal. Prin urmare, propunem ca normele să fie aduse în concordanță;

- **la lit.j)**, cu referire la dreptul angajatului de a beneficia în cadrul acțiunilor de control, de suportul organelor în domeniul asigurării securității de stat, ordinii și securității publice, ordinii de drept, considerăm că aceasta nu este în de ajuns argumentată privind cazurile de utilizare a acestui drept. Astfel, urmează a fi justificată pentru a rămâne în proiect. (Obiecție valabilă și pentru art.27 alin.(11) din proiect).

18. La Art.23:

- **la alin.(3)**, norma acestui alineat prevede că, angajații Centrului cu statut de funcționar public vor fi persoane inviolabile. În acest sens, relevăm că, potrivit noțiunii de „funcționar public” și „funcție publică” cuprinse la art.2 din Legea nr.158/2008, *funcționarul public* este persoana fizică numită, într-o funcție publică, iar *funcția publică* semnifică ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii în scopul realizării prerogativelor de putere publică. Reiterăm că, în temeiul art.20 din Legea nr.158/2008, funcționarii publici în exercițiul atribuțiilor lor sunt

protejați de lege. Autoritatea publică este obligată să asigure protecția funcționarului public și a membrilor familiei lui împotriva amenințărilor, violențelor, faptelor de ultraj cărora le-ar putea fi victimă în exercițiul funcției publice sau în legătură cu aceasta. Pentru garantarea acestui drept, autoritatea publică va solicita sprijinul organelor abilitate, potrivit legii. Totodată, aceasta este obligată să îl despăgubească pe funcționarul public în situația în care acesta a suferit un prejudiciu material și/sau moral în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

Analizînd propunerea legislativă prin prisma corespunderii textului acestuia normelor legale prevăzute în Legea nr.158/2008, apare întrebarea care se rezumă la următoarele: cum corelează prevederile din Legea nr.158/2008 în raport cu propunerea autorului de a acorda o superioritate în sensul caracterului individual al funcționarului public al Centrului, avînd în vedere că funcționarul public care exercită funcție publică se află pe poziție de egalitate?

Prin urmare, articolul urmează a fi revăzut prin prisma Legii nr.158/2008 deoarece prin norma în cauză se va admite o inechitate față de alți funcționari din serviciul public;

- **la alin.(6)**, în scop de rigoare redacțională, propunem ca expresia „dator să se călăuzească de lege” să se substituie cu expresia „obligat să se conducă de prevederile legii”;

19. La Art.26 alin.(3) și alin.(4), în scopul utilizării unei terminologii constante și uniforme în conținutul actelor legislative, recomandăm substituirea cuvîntului „petentului” cu cuvîntul „petiționarului” la cazul respectiv.

20. La Art.27 din proiect:

-**la alin.(9) lit.b) și lit.c)**, accesul de a intra liber în încăperi, pe terenuri sau în mijloace de transport aflate în proprietatea sau în folosința operatorilor sau persoanelor împuternicite de operatori, fără careva restricții în acest sens, atenționăm că, aceasta se efectuează doar în cadrul urmăririi penale prin aplicarea măsurilor procesual penale prevăzute în Codul de procedură penală. Iar dispunerea controlului de stat în incinta edificiilor operatorilor care prelucrează date cu caracter personal se efectuează doar în condițiile Legii nr.131/12 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Prin atribuția dată Centrul își depășește competențele funcționale în verificarea legalității prelucrărilor de date cu caracter personal, ceea ce ar prejudicia interesele subiecților care prelucrează date cu caracter personal și a organelor de drept. (Obiecție valabilă și pentru art.27 alin.(9) lit.c), alin.(20), alin.(21), alin.(22);

- **la alin.(12) lit.g)**, norma alineatului prevede că, persoana controlată are dreptul să fie asistată de avocați, de alți reprezentanți, iar lipsa acestora nu poate fi invocată drept temei pentru amînarea efectuării controlului. În acest sens, atenționăm că, art.127 alin.(7) din Codul de procedură penală statuează că, dacă persoana la care

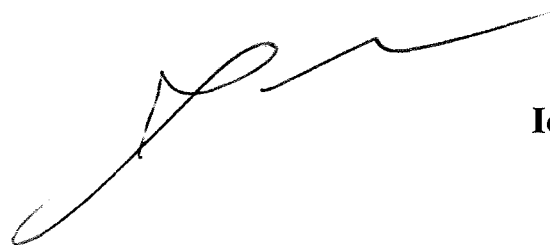
se efectuează percheziția solicită prezența apărătorului, acțiunea procesuală se întrerupe pînă la prezentarea apărătorului, dar nu mai mult decît pentru 2 ore. În caz de urgență determinată de riscul de pierdere, alterare sau distrugere a probelor ori de pericolul pentru siguranța persoanei la care se face percheziția sau a altor persoane, percheziția continuă, cu indicarea motivelor în procesul-verbal. Astfel, atenționăm că norma propusă de autor contravine normelor procesual penale.

- **alin.(19)** din proiect prevede, acordarea dreptului Centrului de a-și stabili procedura de păstrare a mijloacelor, copiilor sau extraselor, a sistemelor de evidență și a documentelor ridicate. În acest sens, atenționăm că, art.126 alin.(1) din Codul de procedură penală, prevede în mod expres că, doar organul de urmărire penală, în baza unei ordonanțe motivate, este în drept să ridice obiectele sau documentele care au importanță pentru cauza penală dacă probele acumulate sau materialele activității speciale de investigații indică exact locul și persoana la care se află acestea. Prin urmare, sugerăm excluderea normei vizate întru evitarea unor abuzuri din partea colaboratorilor Centrului.

21. La Art.32, urmează ca după cuvintele „Legii nr.982” să se includă numărul legislației „- XIV”.

22. La Art.33, cu referire la acordarea dreptului Serviciului de a stabili mărimea taxei, considerăm că contravine art.6 din Legea cu privire la principiile de bază de reglementarea a activității de întreprinzător nr.235-XVI din 20.07.2006, care prevede expres că, plățile pentru serviciile prestate și actele eliberate întreprinzătorilor de către autoritățile administrației publice și alte instituții cu funcții de reglementare și control se stabilesc prin legi, cu indicarea serviciului, a actului, a mărimii taxei pentru aceste servicii și acte.

În concluzie, fără a diminua importanța proiectului de lege, considerăm că acesta necesită a fi revăzut prin prisma obiecțiilor invocate, iar oportunitatea adoptării este prerogativă a Parlamentului.

**Șef Direcție
Ion Creangă**

Ex: T.Rotaru
Tel: 820-583